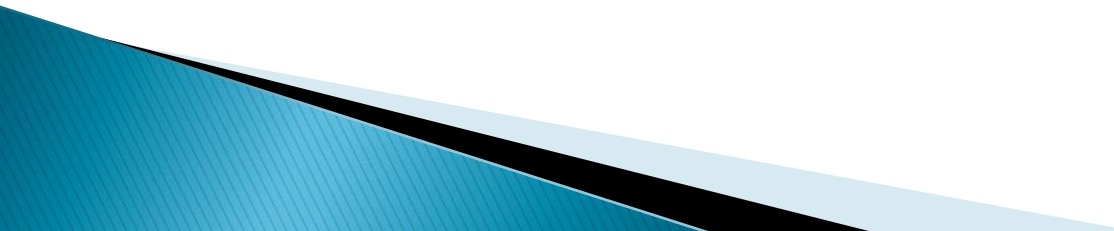

Presented By
Gaingade Ajit Mahadev
Dept. of Psychology
Gopal Krishna Gokhale College, Kolhapur

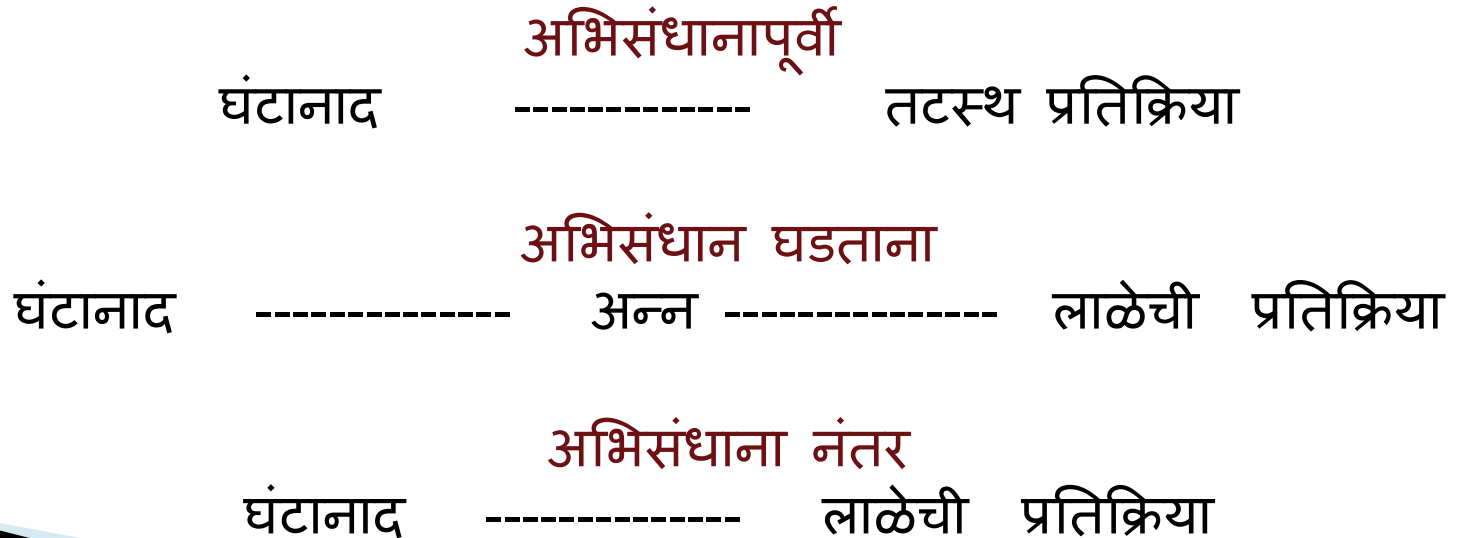
अभिजात अभिसंधान

इव्हान पॅव्हलोव यांचा अभिजात अभिसंधानावरील प्रयोग

अभिजात अभिसंधान:

मूलतः नैसर्गिक उद्दीपकाला सर्वसामान्यतः जी प्रतिक्षिप्त प्रतिक्रिया दिली जाते तीच प्रतिक्रिया नैसर्गिक नसणाऱ्या उद्दीपकालाही दिली जाते .

प्रयोगाचे वर्णन

अभिजात अभिसंधानातील महत्वाच्या संकल्पना :

१) अनभिसंधीत उद्दीपक : (US) --अन्न

एखादी विशिष्ट प्रतिक्रिया निर्माण करण्याचे सामर्थ्य असणारा उद्दीपक

२) अनभिसंधीत प्रतिक्रिया : (UR) --लाळेची निर्मिती

अनभिसंधीत उद्दीपकाला दिली जाणारी प्रतिक्रिया

३) अभिसंधीत उद्दीपक : (CS) --घंटानाद

तटस्थ उद्दीपक अनभिसंधीत उद्दीपका बरोबर वारंवार सादर केल्यामुळे त्याच्यातही प्रतिक्रिया निर्माण करण्याचे सामर्थ्य येते

४) अभिसंधीत प्रतिक्रिया : (CR) -- लाळेची निर्मिती

अभिसंधीत उद्दीपकाला दिली जाणारी लाळेची प्रतिक्रिया

अभिजात अभिसंधानाची वैशिष्ट्ये

१) उद्दीपकाचे सामान्यीकरण :

अभिसंधीत उद्दीपकाला दिली जाणारी प्रतिक्रिया त्या उद्दीपकाशी साम्य असणाऱ्या उद्दीपकाला दिली जाते .

२) उद्दीपकाचे भेदबोधन :

दोन उद्दीपकातील भेद ओळखून योग्य उद्दीपकाला प्रतिक्रिया देणे .

३) विलोपन :

अनभिसंधीत उद्दीपकाच्या अनुपस्थितीमुळे अध्ययन प्रतिक्रिया नाहीशी / कमकुवत होणे .

४) सहज पुनः प्राप्ती :

विलोपीत प्रतिक्रिया अनभिसंधीत उद्दीपकामुळे पुन्हा निर्माण होणे .

अभिजात अभिसंधानाचे व्यावहारिक उपयोग

- १) व्यसनमुक्ती
- २) भीतीपासून सुटका
- ३) जाहिरातीत केला जाणारा वापर
- ४) असंयत मूत्र विकृतीवरील उपचार

धन्यवाद